

E.ON Energidistribution AB
Nobelvägen 66
205 09 Malmö
eon.se

T 040 - 25 50 00

Konc nr 7114

2022-102952-0011 2022-12-8

2022-102952-0001 20

Samrådsredogörelse

Ny 40 kV kraftledning mellan Näsåker och Edsele i Sollefteå kommun, Västernorrlands län

Oktober 2022

Bg: 5967-4770
Pg: 428797-2
Org. Nr: 556070-6060
Säte: Malmö

2022-102952-0011 2022-12-08

2022-102952-0001

Projektorganisation

E.ON Energidistribution AB
205 09 Malmö
eon.se

NEKTAB, Nordisk ElkraftTeknik AB
Flöjelbergsgatan 20 C
431 37 Mölndal
www.nektab.se

Underlaget har upprättats av [REDACTED] E.ON och granskat av [REDACTED] NEKTAB.

För kartor i underlaget innehåser rättighet:
© Lantmäteriet

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	5
2	Samråd	5
2.1	Tidigt informationsmöte	5
2.2	Tidig myndighetsdialog stråk	6
2.3	Avgränsningssamråd	6
3	Inkomna synpunkter och bemötanden i inledande myndighetsdialog	6
3.1	Länsstyrelsen i Västernorrlands län	6
3.2	Sollefteå kommun	7
3.3	Sametinget	8
3.4	Vilhelmina södra sameby	9
3.5	Försvarsmakten	9
3.6	Svenska kraftnät	9
3.7	Luftfartsverket	9
3.8	Arise (utvecklare av Salsjö vindkraftpark)	9
3.9	Nordanede fiskevårdsområdesförening	10
4	Inkomna yttranden i avgränsningssamrådet, september 2022	10
4.1	Yttranden utan erinran	10
4.2	Instanser som inte lämnat svar i detta skede	10
4.3	Länsstyrelsen i Västernorrlands län (407-7087-2022)	10
4.4	Sollefteå kommun, (dnr 2021.2444)	13
4.5	Trafikverket	14
4.6	Svenska kraftnät	14
4.7	Svenska Samernas Riksförbund, SSR	15
4.8	Sametinget	16
4.9	Ångermanlands hembygdsförbund	17
4.10	Byalaget Näsåkers Samverkan	17
4.11	Ohredahke sameby	18
4.12	Voernese sameby	19
4.13	Naturskyddsföreningen, lokala kretsen	19

2022-102952-0011 2022-12-08

2022-102952-0001

4.14	LRF Västernorrland, Sollefteå kommungrupp	19
4.15		20
4.16		20
4.17		21
4.18		21
4.19		21
4.20		22
4.21		23
4.22		23
4.23		23
4.24		24
4.25		24
4.26		24
4.27		25

1 Bakgrund

E.ON Energidistribution AB (E.ON nedan) avser att ansöka om nätkoncession för linje (tillstånd) för en ny 40 kV luftledning mellan Näsåker och Edsele i Sollefteå kommun, Västernorrlands län. Ledningen, som avses uppföras som luftledning, behövs för att förstärka regionnätet i området. Nyligen har en ny 40 kV mellan Näsåker och Forsmo färdigställts. I Näsåker har en ny 40/10 kV station uppförts. I Edsele utökas samtidigt den befintliga stationen. För att erhålla ett redundant nät måste även en 40 kV förbindelse skapas mellan de båda stationerna för att binda ihop elnäten längs de båda älvdalarna. Sträckan mellan Näsåker och Edsele är fågelvägen ca 20 km.

E.ON har redan från början utgått från att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan och ingen hemställan om betydande miljöpåverkan eller ej har gjorts eller avses att göras.

De planerade kraftledningen kräver tillstånd, s.k. nätkoncession för linje, enligt bestämmelserna i ellagen (1997:857). Som en del i tillståndsansökan ska samråd enligt 6 kap. miljöbalken (MB) utföras. En redogörelse av samrådets genomförande redovisas i föreliggande samrådsredogörelse.

För att undvika onödig dubbelhantering kommer inte en särskild anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken att lämnas till länsstyrelsen i samband med ansökan om koncession för elledningen. Följande åtgärder inom nätkoncessionen bedöms härmed även ha omfattats av samrådet; kalavverkning av ledningsgatan och ledningens dragning med tillhörande stolplaceringar samt tillfällig körning och schakt vid byggnation av ledningen. Länsstyrelsen i Västernorrlands län har meddelat att man anser att om E.ON håller sig till de åtaganden som redovisats i godkänd miljökonsekvensbeskrivning och till Energimarknadsinspektionens villkor i koncessionsbeslut, bör det kunna anses som att anmälningsskyldigheten enligt 12:6 MB för verksamheten är uppfylld. Detta gäller de ledningskoncessioner för enskilda ledningar där länsstyrelsen deltagit i samråds-/MKB-processen.

2 Samråd

2.1 Tidigt informationsmöte

Samrådsprocessen inleddes med ett digitalt informationsmöte för Länsstyrelsen och Sollefteå kommun 16 december 2021. Kommunen framförde att fotomontage/illustration nog krävs för att bedöma förutsättning för dispens från landskapsbildskydd och lämpligt korsningsställe. Även Länsstyrelsen delade den uppfattningen. Kommunen menade att det kan finnas fördelar att följa stråk A i huvudsak längs väg. Även vindkraften kommer använda vägen för byggnation.

Länsstyrelsen gav information om utökning av naturreservat vid Rågsvedjeberget och Lotjärns reservat. Vid Rågsvedjeberget finns lövrika miljöer med rik insektsflora. Områden som är utpekade som värdeakt med våtmark och Länsstyrelsens naturvårdsobjekt bör tas med i kartor. Fiskevårdsområden bör tas med i samråd. Länsstyrelsen angav en kontaktperson för bedömning av fågelinventeringar.

2.2 Tidig myndighetsdialog stråk

Skriftligt underlag för alternativa bredare stråk skickades ut med e-post 31 januari 2022. Denna inbjudan till myndigheter och vissa organisationer syftade till att få fram underlag för stråkval och fortsatt samråd. Parter var Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Sollefteå kommun, Trafikverket, Ångermanlands ornitologiska förening, Försvarmakten, Luftfartsverket, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Naturskyddsföreningen lokalt, jägarförbundet, fiskevårdsområdesföreningar, Sametinget, Ohredahke sameby, Vilhelmina södra sameby och vindkraftsprojektet Salsjö.

Inför de riktade fågelinventeringar som utförts har inventeringskonsulten haft kontakt med Ångermanlands ornitologiska förening via [REDACTED] och Länsstyrelsens viltvårdshandläggare [REDACTED].

2.3 Avgränsningssamråd

Avgränsningssamråd enligt 6 kap miljöbalken genomfördes under september 2022 med svarstid 7 oktober. Ett förkortat samrådsunderlag skickades ut per postbrev till berörda fastigheter inom ca 100 m på vardera sida om föreslagna alternativa sträckningar. I brevet uppmanades fastighetsägare att informera innehavare av särskild rätt. Postbrev skickades även till Ohredahke sameby samt Ångermanlands hembygdsförbund efter önskemål. Till övriga skickades e-post med samrådsunderlag till berörda myndigheter och organisationer. Samrådet annonserades i Tidningen Ångermanland och Tidningen Nordsverige 8 och 9 september. Kompletta samrådsunderlag har funnits tillgängligt på E.ON:s hemsida, www.eon.se/regionnat.

3 Inkomna synpunkter och bemötanden i inledande myndighetsdialog

3.1 Länsstyrelsen i Västernorrlands län

I den tidiga myndighetsdialogen upplyser Länsstyrelsen om att de generellt förordar samordning av ledningar så långt som möjligt i stället för att bryta ny mark. I det aktuella området anläggs en vindkraftpark (Salsjön) med tillhörande infrastruktur. E.ON bör med anledning av detta därför titta på förutsättningarna för att samordna sin nya ledning både

med befintliga och med eventuellt nyanlagda vägar eller annan infrastruktur i anslutning till vindparken. Man bör också titta på kombinationer av de tre olika stråkvägen, med avseende var korsning av älven ska ske.

Länsstyrelsen upplyste på informationsmötet även om en planerad utvidgning av Loktjärn-Holmsmyrans naturreservat i det aktuella området samt att det påträffats mycket sällsynta lövinsekter i området där vid Loktjärn-Holmsmyran och Rågsvedjeberget. Intill detta område kan det därför bli aktuellt med riktade insektsinventeringar, då det möjligen kan finnas fler lämpliga lövrika miljöer i området som kan hysa dessa arter.

Gällande kulturmiljö så upplyser Länsstyrelsen om att fornlämningsbilden är dåligt känd att de anser att en arkeologisk utredning behöver genomföras inom de föreslagna ledningsstråken.

Länsstyrelsen upplyser vidare om rekommenderade objekt att titta vidare på i den fortsatta samrådsprocessen.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON delar Länsstyrelsens åsikt om att samordning med andra ledningar ska ske så långt som möjligt. I öst-västlig riktning finns dock inte mycket infrastruktur att följa. Vägen mellan Näsåker-Edsele kan delvis följas. Ledningen måste hålla säkerhetsavstånd till planerade vindkraftverk i Salsjöparken.

Stråket som eventuellt kunde ha en påverkan på det utökade naturreservatet, stråk C, avskrevs efter den tidiga myndighetsdialogen och ytterligare utredningar varför inga riktade insektsinventeringar bedömts nödvändiga.

En frivillig arkeologisk steg 1 utredning utfördes under september 2022.

E.ON har vidare beaktat de av Länsstyrelsen utpekade hänsynsobjekten vid den genomförda stråkutredningen och sträckningsgenerering.

3.2 Sollefteå kommun

Kommunen anser att ledningen behövs för att förstärka regionnätet, framför allt i Edsele som varit utsatt för flera och långvariga strömavbrott under många år. Vanligtvis förordar kommunen en samlokalisering med någon befintlig ledning men ledningstråk som korsar älvdalarna är inte lika vanliga som de som följer dalarna.

Det ledningsförslag som förefaller ge minst intrång på ny mark är förslag A som till största del följer vägen Näsåker och Edsele. Från Edsele station och vid passage över riksväg 331 innebär stråk C en lämpligare passage i förhållande till bostadshus och möjlighet till

samllokalisering med befintlig ledning på västra sidan om riksvägen. I den vägpassagen går även befintlig skoterleden mot Näsåker. Efter passage av riksväg 331 förordas en samllokalisering av ledningen längs med riksvägen så långt som möjligt d.v.s stråk A. Miljö- och byggenheten skulle gärna se en växling/kombination av stråk A och B ungefär i höjd med Salsjöns vindpark och Krangesjön. I kurvan strax öster om Edsele i höjd med Norrby ligger en jaktsskyttebana som behöver tas hänsyn till i stråk A.

Passagen av Ångermanälven vid Näsåker är svår att ta ställning till utifrån samrådsunderlaget. Ledningsgatan är liten till storleken och kanske inte kommer påverka landskapsbilden nämnvärt. Eftersom västra sidan om älven har en brantare terräng där ledningsgatan inte kan placeras vart som helst önskas mer information om förutsättningar och möjligheter i området. Stråk C möjliggör passage av älven genom samllokalisering, men tvingar i stället fram en sträckning kring två av kommunens reservat som planeras för utvidgning av Länsstyrelsen, Lotjärnarna och Rågsvedjeberget. Hundforsklippen med utkiksplats är dessutom ett populärt utflyktsmål såväl sommar som vinter i området.

Passagen närmare kraftverket och i närheten av kommunens dammar från reningsverket kan vara mer lämplig än föreslagen samllokalisering i sträckning C. För passage av älven önskar kommunen ett fotomontage för enklare bedömning av landskapsbildspåverkan. Utifrån genomförda inventeringar förefaller det som att det är möjligt att undvika stor påverkan på natur-, och kulturlämningar genom mer detaljerad projekteringen inom stråken.

E.ON Energidistributions bemötande:

Fotomontage har tagits fram och presenteras i sträckningssamråd. En kombination av stråk A och B har presenterats i sträckningssamråd.

3.3 Sametinget

Den planerade kraftledningen ligger inom vinterbetesmarker för Ohredahke sameby. I området finns flyttleder av riksintresse och en arbetshage. Området ligger också i eller i direkt anslutning till vinterbetesmark för Vilhelmina södra samt angränsar till kärnområde av riksintresse för Voernese sameby.

För att förstå markens betydelse för renskötseln i området krävs information och kunskaper om hur samebyn bedrivit, bedriver och avser att bedriva sin renskötsel och hur områdets funktion, både på lång och kort sikt, inverkar på samebyns renskötsel som helhet. Tidigt samråd med berörda samebyer är därför nödvändigt, då det är de som besitter aktuell och detaljerad kunskap om den samiska markanvändningen inom ett specifikt område.

Vidare upplyser Sametinget om betydelsen av Riksintresse, flyttleder samt vad som ska beskrivas i kommande MKB. Sametinget har tagit fram en vägledning för hur samisk markanvändning ska integreras i MKB-processen.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har skickat en inbjudan till samråd med berörda samebyar. Vilhelmina södra sameby har meddelat att man inte har någon erinran. Riksintresset på Ångermanälvens östra sida är vidsträckt, ca 15 mil. Det bedöms inte troligt att renbete bedrivs invid älven mellan transformatorstation Näsåker och älven i närheten av vattenkraftstationen på västra sidan den trafikerade riksväg 90. E.ON kommer att beskriva påverkan på rennärringsintresset i kommande sträckningssamråd och MKB.

3.4 Vilhelmina södra sameby

Vilhelmina södra sameby har inget att erinra.

E.ON Energidistributions bemötande:

Eftersom samebyn inte har något att erinra mot något av alternativen bedömer E.ON att fortsatt samråd med samebyn inte behöver utföras för att undvika onödig ärendebelastning.

3.5 Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

3.6 Svenska kraftnät

Berörda fastigheter belastas med ledningsrätt till förmån för Svenska kraftnäts 400 kV-ledningar CL3 S1, CL4 S1-3 och 220 kV-ledningar AL6 S3, AL6 S2, AL6 S9. Ledningarna har betydelse för rikets elförsörjning, det är därför viktigt att Svenska kraftnäts ledningsrätt respekteras. Svenska kraftnät upplyser vidare om generella krav vid korsning av friledning.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON kommer att följa Svenska kraftnäts krav vid korsning av friledning.

3.7 Luftfartsverket

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot något av alternativen för kraftledningen.

3.8 Arise (utvecklare av Salsjö vindkraftpark)

Arise har inga preferenser gällande vilken av korridorerna som väljs. Det viktiga är att vedertagna säkerhetsavstånd mellan ledningen och turbinerna i Salsjöparken tillämpas.

Vidare upplyser Arise om några fel i antalet uppgivna turbiner i kommande park samt att det korrekta namnet på planerad park och anslutande ledning är Salsjön- Flakaberget.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON tackar för upplysningarna och har korrigerat felskrivningarna i aktuell MKB.

3.9 Nordanede fiskevårdsområdesförening

Nordanede Fvof upplyser om att de inte vill ha någon kraftledningsstolpe på badplatsen eller parkeringsplatsen vid Skelingen. I övrigt inga yttranden.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har tagit yttrandet i beaktande vid framtagandet av sträckningsförslag.

4 Inkomna yttranden i avgränsningssamrådet, september 2022

4.1 Yttranden utan erinran

Försvarsmakten meddelade att man inte behöver granska underlaget på nytt. Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket avstår från att lämna synpunkter på underlaget. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har inget att erinra. Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) hänvisar till sina generella riktlinjer. Friluftsförbundet meddelar att ärendet skickats vidare till lokalavdelning. Skogsstyrelsen har inga synpunkter på samrådsunderlaget och ingen ytterligare information att tillföra samt förtydligar sin myndighetsroll i yttrandet. SCA meddelade att man hade svårt att se att något alternativ var att föredra och att SCA inte avsåg att yttra sig i detta ärende. Lidgatu byalag meddelade att man inte avsåg att lämna något yttrande.

4.2 Instanser som inte lämnat svar i detta skede

FRA, LFV, Jägarnas riksförbund, PTS, Elsäkerhetsverket, Teracom, Friluftsförbundet, Riksantikvarieämbetet, Höga kusten airport, Birdlife Sverige, Naturskyddsföreningen, Ångermanlands ornitologiska förening, Jägarförbundet, fiskevårdsområdesföreningar, Stiftelsen Nämforsen, Edsele intresseförening, samt Edsele skoterklubb har inte inkommit med några svar.

Bekräftelse på mottagna handlingar lämnades av LFV, Trafikverket, friluftsförbundet och lokala naturskyddsföreningen vid samrådsutskicket.

4.3 Länsstyrelsen i Västernorrlands län (407-7087-2022)

2022-10-06 beviljade Länsstyrelsen tillstånd att uppföra luftledning inom landskapsbildsskyddat område (dnr 7090-2022)

2022-12-08

2022-102952-0011

2022-102952-0001

Länsstyrelsen håller med om E.ON:s preliminärt förordade sträcka utifrån de presenterade alternativen. Ö2 undviker i högre grad höga naturvärden än alternativet och V1 följer till stor del befintlig infrastruktur.

Av delsträcka Näs 1 och Näs 2 bedömer länsstyrelsen däremot att Näs 2 bör påverka natur- och kulturmiljö mindre än Näs 1. Näs 1 går genom ett av länsstyrelsens naturvårdsobjekt, Näsåkersnipan-Blomsternipan med bland annat den fridlysta Nipsippan, fladdermöss samt fornlämningar. Passagen Näs 2 berör även riksintresse Nämforsen Y51 och ligger inom fornlämningsområde till gravar. Delsträcka Näs 3 kommer att passera genom riksintresse Lidgatu och behöva ta mer obruten skogsmark i anspråk än Näs 2.

Länsstyrelsen framför vidare generellt att samlokalisering med infrastruktur bör eftersträvas. MKB ska redogöra och motivera val av stråk. Det ska tydligt framgå hur skyddsvärda natur- och kulturmiljöer ska undvikas. Där det inte är möjligt att helt undvika skyddsvärda miljöer ska det framgå hur man i detaljprojektering ska minimera påverkan. Biotoper som särskilt bör uppmärksammas är exempelvis äldre- eller lövträdsrika skogar, vattendrag, sumpskogar, våtmarker och andra fuktiga miljöer. Både större och mindre våtmarker bör inventeras. Länsstyrelsen ser gärna att SIS-standard används för naturvärdesinventering (NVI). Det ska framgå vem som utfört inventering.

MKB ska tydligt beskriva vilken hänsyn koncessionshavaren avser vidta vid byggande och vid röjning- och underhållsarbeten.

Länsstyrelsen bedömer att det är viktigt med en tydlig redovisning på karta av naturvårdsarter. Observationer av naturvårdsarter ska registreras i Artportalen. Arter som är skyddade eller rödlistade ska redovisas med en noggrannhet som minst motsvarande naturvärdeobjektets utbredning.

MKB bör redovisa vilka naturvårdsobjekt som ligger inom arbetsområdet, vilka som kan undvikas och vilka försiktighetsåtgärder som avses att vidtas.

Vid val av sträcka och vid placering av stolpar bör man sträva efter att minimera behovet av att placera ledningsstolpar i våtmarker eller i strandkant vid sjöar eller vattendrag. Skogsgatans påverkan på vattendrag bör minimeras, vattendrag bör passeras så vinkelrätt som möjligt.

Länsstyrelsen anser även att det är viktigt att vidta försiktighetsåtgärder för att undvika körskador. Fordon ska inte köras i eller genom vattendrag. Broar ska användas. Avverkningsrester som ska orsaka vandringshinder för fisk ska inte lämnas i vattnet. En skyddszon om minst 10 meter med träd och buskar bör alltid lämnas orörd i anslutning till vatten och våtmarker.

Ledningens konsekvenser och hänsynsåtgärder för fågellivet behöver beskrivas. Tid för utförd fågelinventering ska redovisas. Om data ska hämtas från Artdatabanken ska behörighet anges för den som sökt ut data. Sökperiod ska redovisas. Förslagsvis ska sökning på data ske från de senaste 50 åren. Risker för indirekt eller direkt påverkan på vilda fåglar markerade i B i artskyddsförordningens bilaga 1, rödlistade eller har nedåtgående trend ska utredas och redovisas.

Ledningen berör rennäringsgenomgången genom att de passerar vinterland och en flyttled. Utredning om rennäringsgenomgången ska finnas med i MKB och samebyns uttalanden ska redogöras för och beaktas.

Ur kulturmiljösynpunkt är den nordligare sträckningen vid ledningens övergång över älven olämplig då den går in i riksintresseområdet Nämforsen Y51 och ligger inom fornlämningsområde till gravar.

Resultat av den arkeologiska steg-1-utredningen som utförts ska finnas med i kommande MKB.

E.ON Energidistributions bemötande:

Under samrådstiden önskade Länsstyrelsen mer information om vilka typer av fågelavvisare som kunde bli aktuella. Detta skickades med e-post.

E.ON har noterat att Länsstyrelsen har beviljat tillstånd att uppföra luftledning inom landskapsbildsskyddat område. Beslutet gällde alla alternativ över älven.

E.ON noterar att Länsstyrelsen delar bedömning av förordad sträcka. Efter samråd har E.ON konstaterat att Näs 2b är lämpligast över älven och Näs 1 och Näs 3 avförs därför.

E.ON anser att de krav på naturvärdes- och fågelinventeringar som Länsstyrelsen ställer har uppfyllts. Resultat kommer att redovisas i MKB.

Vad gäller framtida underhållsåtgärder så anser E.ON att det inte bör beskrivas ingående i tillståndsansökans MKB. Vid framtida underhåll såsom röjning och kantträdsavverkning som kan ligga 10 år eller mer fram i tiden kan miljöintressen och arter ha förändrats. Som regel samråder E.ON enligt 12 kap 6 § sådana åtgärder och adekvata hänsyn vid var tid kan utföras. Detta anser E.ON vara lämpligt förfaringsätt.

Länsstyrelsen anser generellt att stolpar ska undvika våtmarker och vattendrag. Härvid går miljöhänsyn och teknik hand i hand då man ur teknisk synvinkel vill ha goda markförhållanden med bra bärighet att ställa stolpar på. Sådan mark finns tyvärr inte överallt. E.ON menar däremot att en skogsgata över öppen myrmark kan motverka igenväxning av biotopen. Och en enkel trästolpsledning över myrmark kan medföra lägre

miljöpåverkan än en ledning genom skogliga biotoper med äldre träd. Vad gäller 10 meters skyddszon vid vattendrag och våtmarker så kommer det inte vara möjligt att efterleva. I skogsgatan kommer inga fullvuxna träd kunna lämnas då de hamnar i faslinorna. Lägre vegetation är möjligt att lämna liksom att körning undviks. Vidare ifrågasätter E.ON den uppenbara miljöytan att lämna träd vid våtmarker.

E.ON avser att vidta åtgärder för att förhindra körskador. Farhågan för den negativa påverkan från körskador anser E.ON generellt vara överdriven och för att belägga det har uppföljande inventeringar efter ledningsbyggnation utförts och resultat kommer att biläggas MKB.

Länsstyrelsen anser att 50 år är lämplig utsökningsperiod för data från Artportalen. E.ON delar inte den uppfattningen. Vid kontakt med Artdatabankens Artportalensupport för myndigheter och kommuner, [REDACTED] bedömer han att 20 år tillbaka, alternativt från år 2000 kan vara rimligt för fåglar. För övriga arter såsom mossor, lavar, svampar etc kan längre utsökningsperiod vara motiverat. Enligt E.ON:s uppfattning säger en notering av fågelfynd från 1970-tal väldigt lite om fågelförekomster i ett aktuellt område idag. Länsstyrelsen anser även att behörighet ska anges för den som sökt ut data. Artdatabanken kontrollerar behörighet hos de som gör uttag av skyddsklassad artdata. De inventerare som E.ON anlitar har kompetens att hantera fynd i artportalen.

4.4 Sollefteå kommun, (dnr 2021.2444)

Kommunen har yttrat sig tidigare i ärendet. Passagen av Ångermanälven har studerats och passagen bedöms inte påverka landskapsbilden mer än nämnvärt i de föreslagna passagerna. Kommunen bedömer de två nordligaste passagerna Näs 1 och Näs 2b som lämpligast för att undvika en i kommunens ögon onödigt lång sträckning runt Hundforsklippen i Näs 3. Passage Näs 2b ligger längre från Nämforsens hållristningsområde och Bastuvallen vilket är till fördel för att minimera påverkan på landskapsbilden.

Gällande alternativ Ö1 och Ö2 hade kommunen en önskan om att Ö2 skulle kunna kombineras med V1 för att samlokalisera så långa sträckor som möjligt med RV 966. Alternativ Ö1 förefaller hamna i nära anslutning till Svenska kraftnäts planerade ledning Betåsen-Nässe. Ö1 följer befintlig RV 966 till större del än Ö2 men passerar samtidigt fler områden där naturtypen består av mer öppen våtmark som gör att påverkan på naturmiljö vid byggnation i regel blir större än vid byggnation genom skogsmark. Ö2 har färre känsliga passager av naturvårdsområden som utgörs av våtmark. Ö2 utgörs till större delen av skogsmark som redan är eller kan bli föremål för avverkning. Även om Ö2 inte kan samlokaliseras med någon annan infrastruktur förefaller den ändå innebära en något mindre påverkan.

I väster förordar kommunen alternativ V1 som utgör en lämpligare passage. V1 är även det alternativ som följer befintlig väg till största delen.

Sammanfattningsvis förordar kommunen sträckningarna V1-Ö2-Näs2b.

Vad gäller frågor om naturinventeringar och arkeologisk utredning hänvisas till Länsstyrelsen i första hand. Gällande kulturmiljön har det tidigare visat sig att rennäringens flyttstråk är de områden där kulturmiljön är mer vanligt förekommande. Flera lämningar återfinns i höjd med Norrby som en del av tidigare nyttjad flyttled.

Miljö- och byggenheten delar E.ON:s bedömning att magnetfält och miljö kvalitetsnormer inte utgör någon stor påverkan ur miljösynpunkt och kan således beskrivas översiktligt i kommande MKB.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON noterar att kommunen delar de preliminära bedömningarna som presenterats i samrådsunderlaget.

4.5 Trafikverket

Handläggare från Trafikverket meddelar på e-post att man inte hittar något yttrande från tidigare stråksamråd. Vederbörande tror inte Trafikverket har några större synpunkter än vad som står i samrådsunderlaget att tillstånd kommer sökas hos TrV.

E.ON Energidistributions bemötande:

Trafikverket inkom inte med något yttrande i inledande dialog om stråk. E.ON meddelar även att en specifik fråga har ställts till Trafikverket om status för utredning av en eventuell ny vägbro över Ångermanälven vilket framförts från vissa markägare. Denna skulle i så fall beröra alternativ Näs 1. Trafikverket har inte återkommit med svar och E.ON betraktar denna uppgift som osäker. Eftersom Näs 1 ändå valts bort bedöms det inte motiverat att utreda närmare.

4.6 Svenska kraftnät

Svenska kraftnät ställer krav vid parallellgång/korsning med stamnätets luftledningar. Om den tillkommande ledningen innebär ökade kostnader för Svenska kraftnät kommer dessa att belastas innehavaren av den nytillkomna ledningen.

Svenska kraftnät upplyser om att reinvestering på näraliggande 220 kV ledning håller på att utredas. Troligen kommer 220 kV ledningen vara kvar på majoriteten av sträckan vilket innebär en korsning med den planerade 40 kV ledningen. Svenska kraftnät har även ett projekt mellan Kilforsen-Stadsforsen, det är en ny 400 kV dubbelledning som kommer att gå mellan befintliga 400 kV ledningar som visas i samrådsunderlaget. Där skulle det kunna bli ännu en korsning, sträckningen är ännu inte bestämd. E.ON:s planerade ledning

kommer att korsa tre av Svenska kraftnäts befintliga ledningar. Kilforsen-Hjälta uppnår teknisk livslängd 2038 och Betåsen-Djurmo uppnår teknisk livslängd 2047. Dessa ledningar kommer då avvecklas eller reinvesteras.

Svenska kraftnät anger att antal tekniska krav och konstaterar att så länge dessa följs så har Svenska kraftnät inga invändningar mot den nya ledningen.

Vid uppföljande kontakt förtydligar Svenska kraftnät att planerad ledning Betåsen-Hjälta avser den sträckning som Svenska kraftnät tidigare samrått om och förordad sträcka går längs befintliga ledningar väster om Ångermanälven. Vad gäller ny dubbel 400 kV Kilforsen-Stadsforsen så finns ännu inga alternativa stråk eller sträckningar.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har stor erfarenhet av att bygga ledning invid och korsande transmissionsnätledning och kommer att följa de tekniska riktlinjer som anges. E.ON kommer att ha fortsatt dialog gällande SvK:s planerade ledningar. Den planerade Betåsen-Hjälta-ledningen kan E.ON beakta och välja korsningsläge vinkelrätt för bästa möjliga korsning. Den planerade nya 400 kV Stadsforsen-Kilforsen är svår att ta hänsyn till så länge inga tänkta sträckningar finns. E.ON avser att ha fortsatt dialog med SvK för att om möjligt samordna planeringen.

4.7 Svenska Samernas Riksförbund, SSR

SSR är en intresseorganisation för renskötelsen och samiska näringslivs- och samhällsfrågor. SSR representerar samer anslutna till 44 samebyar och 16 sameföreningar. Organisationen syftar till att tillvarata och främja de svenska samernas ekonomisk, sociala, rättsliga, administrativa och kulturella intressen. SSR:s medlemmar har fastslagit att organisationen är den part som skall företräda näringen gentemot externa parter.

SSR framför inledningsvis sin syn på renskötelsen.

SSR ställer sig frågande till hur E.ON kan göra bedömningen att ledningen och arbetet att upprätthålla ledningen inte har en särskild betydelse för rennäringen, utan att ha fått återkoppling av en av de berörda samebyarna. SSR menar att bedömning inte går att fastställa eller avgöra utan att den samebyn som är ytterst berörd har inkommit med synpunkter. SSR poängterar att ett uteblivet svar från en sameby aldrig får betyda ett godkännande för planerad exploatering på renbetesområden. Det kan finnas många orsaker att en sameby uteblir med svar. E.ON kan inte tolka svar från en av de berörda samebyarna som ett godkännande från en annan berörd sameby vilket påstås ha gjorts på s 31 i samrådsunderlaget. Varje sameby måste för föra sin egen talan och alla synpunkter ska vägas lika tungt. SSR har varit i kontakt med den ytterst berörda samebyn, Ohredahke. Samebyn delar inte uppfattningen att kraftledningen har liten påverkan på renskötelsen. Att hänvisa till att området redan är exploaterat och att det således inte påverkar renskötelsen är undermåligt. SSR anser att varje adderande störning innebär att kumulativa konsekvenser ökar. Alla former av exploatering på renskötelsen måste helhetsbedömas, där den samlade effekten av alla ingrepp och all exploatering är inräknade. SSR ställer sig kritisk till att

E.ON i samrådsunderlaget gjort egna bedömningar utan någon som helst återkoppling eller dialog med en av samebyarna. SSR anser att E.ON ska fortsätta söka kontakt med Ohredahke för vidare dialog kring ärendet. Den planerade ledningen måste vara förankrad bland alla samebyar och arbetets påverkan måste utredas tillsammans med alla de berörda samebyarna. SSR poängterar att information inte räcker för att minimera skaderisk utan en ömsesidig dialog bör upprättas där samebyn har möjlighet att påverka arbetsprocessen för att underlätta renskötselarbetet.

E.ON Energidistributions bemötande:

Syftet med ett samråd är att presentera den kunskap och de bedömningar som ligger för handen vid samrådstillfället och ge möjligheter till synpunkter på det och komplettera med viktig information. Att presentera ett samrådsunderlag helt utan intressebeskrivningar eller preliminära bedömningar utifrån vad som är känt för stunden blir ett urvattnat samrådsunderlag där få synpunkter erhålls.

E.ON har gett Ohredahke möjlighet att kontakta E.ON och komma med synpunkter och inleda en dialog redan i januari 2022 i en inledande myndighetsdialog (i vilken även samebyarna och Sametinget inkluderades) om bredare stråk. Svar erhöles inte från Ohredahke men väl från Vilhelmina södra sameby. E.ON har konstaterat att denna sameby inte anser sig berörd. Om detta har tolkats som uttalande generellt för båda samebyarna beklagas detta. E.ON har försökt nå Ohredahke genom brevutskick till den postadress som anges på Sametingets hemsida och via e-postutskick via den adress som anges som kontaktväg till samebyn på Sametingets hemsida. E.ON har även telefonledes och via SMS försökt nå företrädare för samebyn i föreliggande samråd. E.ON kan bara redovisa de bedömningar och de kända intressen som finns kända vid samrådstillfället. Bedömningarna i samrådsunderlaget baseras på aktuell ledningstyp och spänningsnivå, tillgänglig digitala underlag via sametingets hemsida och den forskning som finns vad gäller kraftledningars påverkan på renskötseln liksom vår erfarenhet från flera andra projekt inom renbetesland. Efter E.ON:s kontakt med SSR har Ohredahke sameby återkommit genom telefon och e-post. Även Voernese sameby har återkommit efter samrådstillfällets utgång och meddelat att man inte har något att erinra. (detta trots att området enligt markanvändningskartor utgör kärnområde och riksintresse för rennäringen) Se redogörelse separat nedan. E.ON uppmanar SSR att i dialog med sina medlemsföretag diskutera hur ett allt ökande antal ärenden om samråd, remisser och medgivanden ska hanteras. Kanske vore det önskvärt om samebyarna kunde definiera vilka områden som verkligen är av vikt och där man vill vara delaktiga i samrådsdialog? På så sätt skulle kanske ett antal ärenden inte behöva belasta renskötsel företagen med administrativa uppgifter.

4.8 Sametinget

Sametinget meddelar att den planerade kraftledningen ligger inom vinterbetesmarker för Ohredahke sameby. I området finns flyttleder av riksintresse och en arbetshage. Området ligger också i direkt anslutning till vinterbetesmark för Vilhelmina södra samt angränsar

till kärnområde av riksintresse för Voernese sameby. Sametinget har inget att erinra mot fortsatt process. Både Ohredahke och Voernese behöver höras eftersom Voernese kan bli berörd av ledningsgatan vid Näsåker. I övrigt hänvisas till tidigare yttrandet.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har slutligen fått återkoppling via ordförande [REDACTED] från Ohredahke sameby som telefonledes meddelat att flyttlederna inte är något som påverkas utan verkar vara en historisk redovisning. Ohredahke har inget att erinra mot ledningen. Vilhelmina södra har tidigare meddelat att man inte har något att erinra. Voernese sameby återkom efter samrådstidens utgång och meddelade att man inte hade något att erinra. Intressant att notera är att Sametingets markanvändningskartor här anger att det är riksintresse och kärnområde för rennärningen. Detta trots att varken Vilhelmina södra eller Voernese har någon verksamhet i området öster om älven vid Näsåker station.

4.9 Ångermanlands hembygdsförbund

Ångermanlands hembygdsförbund önskar samrådsunderlaget i pappersform. Efter erhållande ringer representant upp och meddelar att man inte har några synpunkter men att man gärna är med i kommande samråd om nya kraftledningar.

E.ON Energidistributions bemötande:

Samrådsunderlaget skickades per post till önskad adress. E.ON noterar att förbundet önskar vara samrådsparter i kommande projekt.

4.10 Byalaget Näsåkers Samverkan

Byalaget har efter genomgång och platsbesök kommit fram till att man säger bestämt nej till alternativet Näs 1. Detta med anledning av att man anser att ledningen menligt kommer att påverka landskapsbild och kulturlandskap. En broschyrkarta har bifogats yttrandet. Det sker intrång i miljö med rekreation intill bastu, naturbadplats, lägereldstad, vandringsleder och urkultscamping. Bastuvallen utgör ingången till Näsåkers "Nipor" vilket byalaget sedan 2001 återställt till det forna öppna landskapet. Betesområde med kor, får och hästar korsas, vandringsleder påverkas, intrång sker i riksintresseområde nära Nämforsens hållristningsområde samt att utsiktsvy från flera platser påverkas. Ändring av den känsliga utsiktsvyn kan påverka turismen.

Näs 2 har mindre påverkan och innebär mindre intrång i landskapsbild och kulturlandskap. Närheten till reningsverket gör att ledningen maskeras och smälter ihop mer med befintlig infrastruktur. Näs 3 har byalaget svårt att bilda sig en uppfattning om men har lämnat information om samrådet till Lidgatu Byalag.

Senare ringer en medlem i byalaget upp och betonar hur stor påverkan Näs 1 skulle ha på miljön kring Bastuvallen. Denne upplyser även om förekomst av fridlyst nipsippa i området. Han undrar även varför inte det varit möjligt med ett alternativ från transformatorstationen kortaste vägen över älven över Hundforsen samt på vilken sida om befintlig lokalnätledning som Näs1 skulle placeras.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON tar med sig synpunkterna i det fortsatta arbetet. Någon visuell påverkan på hållristningsområdet eller riksintresset sker dock inte med Näs 1.

Vad gäller ett alternativ över Hundforsen så fanns det med vid planeringen av den uppförda ledningen Forsmo-Näsåker. Vid det tillfället ansåg både Länsstyrelsen och Sollefteå kommun med anledning av Hundforsen som är relativt opåverkat avsnitt av älven med forsande vatten. Kanotpaddling och fiske bedrivs där. På västra sidan älven i detta läge finns även bebyggelse. E.ON har bland annat mot bakgrund av detta inte sett anledning att utreda ett alternativ på denna plats igen.

Val av sida om lokalnätsledningen avgörs i en efterkommande detaljprojektering.

4.11 Ohredahke sameby

Ordförande [REDACTED] ringer upp kontaktperson på E.ON och framför följande. Idag var en dimmig dag så han kunde ta itu med administrativa sysslor. Han var mäktat förbannad på alla ärenden från vindkraft och kraftledningar där han upplevde att han aldrig blev av med ärendena. Det räckte inte med ett eller flera samråd med bolagen utan sedan kom det även från myndigheterna.

Problemet med kraftledningar menade [REDACTED] var att det i ledningsgator ofta uppstod skoterleder. Det innebar att det blev hårdgjorda leder som renen kunde följa. Dessutom uppstod det störning från skoteråkning och människor i tidigare opåverkade områden. Renbetet kan försämrats och byggnation sker under blöta tider då mycket markskador uppstår. Då kan lavarna som renarna betar skadas och bete försämrats. Han tyckte det var bättre att så mycket arbete som möjligt skedde under vinter med snö och tjäle.

Det aktuella området är vinterbetesmark för samebyn. Väster om Norrby vid vägen fanns ett tillfälligt hägn. Men nu under pågående byggnation av vindkraftsparken gick inte detta område att nyttja då det var så mycket störning. De flyttleder som går i nordsydlig riktning var ointressanta och inget problem med en ledning. [REDACTED] hade inga synpunkter om vilken sträcka som var att föredra och efter telefonsamtal skickades ett yttrande på e-post där samebyn inte hade något att erinra till projektet.

E.ON Energidistributions bemötande:

Samebyn har bjudits in till samråd vid ett flertal tillfällen, inledningsvis e-postledes i samråd för bredare stråk i januari 2022. Därefter e-post i september 2022. Påminnelse via e-post, telefon och sms har också gjorts. I en e-post ställdes också fråga till samebyn hur man såg på nya ordningen med medgivande från sakägare vid ändringar i koncessioner. E.ON har stor förståelse för det stora antal ärende som belastar samebyarna. E.ON uppmanade samebyn att via sin intresseorganisation SSR ta upp problematiken hur samebyarna kan bli inblandade endast i de projekt där de verkligen är berörda. En intressant uppgift från samebyn är tiden för utförande. Det är E.ON:s erfarenhet av myndigheter anser att arbeten helst ska ske utanför vinterbetesperioden, alltså tvärt emot

vad denna sameby för fram. E.ON avser att så långt som möjligt följa samebyns rekommendation vilket också är i överensstämmelse med hänsyn till naturmiljön.

E.ON noterar slutligen att samebyn i sitt samrådsvar via e-post inte har någon erinran.

4.12 Voernese sameby

Ordförande [REDACTED] ringer 2022-10-11 upp och meddelar att man inte har något att erinra. Området nyttjas inte i dag så nära älven och på grund av väg 90. Ordföranden vittnar om hög arbetsbelastning och att man får samrådsförfrågningar från mängder av ärenden. Som exempel nämns cykelvägar i Sundsvall där man inte har några intressen alls. Efter samtalet skickar samebyn ett e-post där det bekräftas att man inte har något att erinra mot ledningen.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har stor förståelse för det stora antal ärenden som belastar samebyarna. Intressant att notera är att det i sametingets markanvändningskartor anges som riksintresse och kärnområde för rennärningen i det område där varken Voernese och tidigare Vilhelmina södra haft något att erinra. E.ON noterar också att samebyn 2016 i samråd för 40 kV ledningen Forsmo-Näsåker inte haft något att erinra då heller.

E.ON noterar slutligen att samebyn i sitt samrådsvar via e-post inte har någon erinran.

4.13 Naturskyddsföreningen, lokala kretsen

Representant bekräftar mottaget samrådsunderlag och meddelar att den lokala kretsen kommer att titta på det.

E.ON Energidistributions bemötande:

Samrådsunderlaget skickades per post till önskad adress. E.ON noterar att förbundet önskar vara samrådsparter i kommande projekt.

4.14 LRF Västernorrland, Sollefteå kommungrupp

LRF anser generellt att nya ledningar bör grävas ner, för att påverka befintlig markanvändning i så liten utsträckning som möjligt. LRF förordar att ledningar förläggs längs med vägar och i vissa fall längs med befintliga ledningsgator, för att så lite mark som möjligt ska tas ur produktion. LRF påpekar att det pågår flera vindkraftsbyggen med tillhörande infrastruktur vilket innebär att stora arealer skogsmark tas ur produktion. Detta leder till minskad koldioxidbindning och mindre mängd förnyelsebar råvara. Skogsägarna påverkas på olika sätt, möjligheterna till rationellt brukande kan kraftigt minska beroende på hur byggandet av ledningen planeras och utförs. Det är viktigt att beakta den samlade påverkan på skogsägarna, inte bara påverkan från denna enskilda ledning. LRF förordar att stolpfundament och stagförankringar tas bort när ledningen avvecklas i en framtid.

Specifikt för detta ärende framförs att samlokalisering med infrastruktur är önskvärt. Längs västra delen följs vägen till största delen. LRF förordar en sträckning som följer vägen även på östra delen av ledningssträckan.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON liksom elnätsbranchen som helhet anser att det inte går att tala om ledningar som ett homogent begrepp. Det lokala elnätet markförläggs i hög utsträckning. Ledningslängd motsvarande två varv runt jorden har markkabelförlagts under de senaste decennierna. Också i aktuell region pågår markkabelförläggning, t ex kring Lidgatu och söderut på älvens östra sida. När det däremot gäller det regionala elnätet som är av vikt för en hel regions elförsörjning så är alltid luftledning huvudalternativ. Markkabel kan vara aktuellt i tätorter, vid svår framkomlighet med luftledning eller korta sträckor invid stationer.

Kumulativ påverkan kommer att beskrivas i MKB. Möjligheten att bedriva rationellt skogsbruk kan dock bedrivas även med kraftledningar i skogsmarken. Det krävs en kraftig fragmentisering av skogsskiftena för att möjlighet till skogsbruk helt ska omöjliggöras. E.ON delar uppfattningen att samlokalisering så långt som möjligt bör ske. Vad gäller alternativ sträckta tar E.ON med sig LRF:s synpunkt i fortsatt process.

4.15 [REDACTED]

Fastighetsägarna framför att man motsätter sig den nya luftledningen med tillhörande stolpar på [REDACTED], alternativ Näs 3 i samrådsunderlaget. Detta eftersom någon plan för åtkomst av den övriga produktiva skogsmarken inte redovisats. Man menar att skogsbruk blir svårt eller omöjligt att bedriva på fastigheten med ytterligare en kraftledning. I uppföljande e-postdialog ställer sig markägarna nöjda om den nya ledningen kan gå i befintlig ledningsgata som en raserad lokalnätsledning. Man framför problem med att köra ut virke under ledning på grund av nipor och terräng och vill invänta detaljprojektering av ledningen.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON skickar svar på yttrandet och undrar på vilket sätt skogsbruk blir omöjligt att bedriva. Alternativ Näs 3 går vinkelrätt över fastigheten parallellt med befintlig 40 kV ledning Forsmo-Näsåker. Den går även i samma sträckta som en lokalnätsledning som ska raseras. E.ON delar inte uppfattningen att möjligheten till skogsbruk påverkas i högre grad. Det är ett litet intrång på fastigheten som uppstår. E.ON avser att kontakta fastighetsägarna vid detaljprojektering om detta alternativ väljs.

4.16 [REDACTED]

I e-postdialog med fastighetsägaren framgår att denne förordar Näs 3 över älven där befintlig ledning går. De andra lägena är mindre lämpliga då det finns ett förslag på bro över älven. Två nya villor planeras att uppföras på nipan ovanför Näs 1 och 2 och man vill ogärna ha ledningen där. Näs 1 har för stor påverkan på boende och friluftsliv. Det ska även finnas ett fiskeläger med bastu som kommer att påverkas av sträckningen. Det

föreslås att Ö2 och V1 är lämpliga att gå vidare med. Ägaren undrar om det inte är möjligt att ansluta till 130 kV stationen Salsjön där vindkraft ansluts.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har haft e-postkorrespondens med fastighetsägaren. Anslutning till 130 kV station Salsjön är inte möjligt. Ledningen förlorar sitt syfte då E.ON undrar var fiskeläget och bastun är belägen. Näs 1 och 2 är beläget på väsentligt lägre höjd under nipan där villorna är belägna. Redan idag finns en lokalnätsledning som ska raseras. Befintliga avloppsreningsdammar finns vid älven. E.ON bedömer inte att påverkan på boendemiljö och friluftsliv blir stor om Näs 1 eller 2 väljs.

4.17

Fastighetsägarna har kommit fram till att alternativ V1 är mest fördelaktigt som följer vägen. Minst fördelaktigt är V2. En kraftledningsgata på 30 meter utgör en stor påverkan på skogsbruket. Det finns en vattenkälla en bit väster om Rosselmyrvägen i höjd med Kvarnån. Det kan inte uteslutas att denna källa kan påverkas om sträckning V2 väljs.

E.ON Energidistributions bemötande:

Vid uppföljande kontakt med fastighetsägaren konstateras att källan ligger sydväst om vägen mellan Edsele och Näsåker. E.ON bedömer inte att denna påverkas av något alternativ. V1 är det som preliminärt förordats av E.ON.

4.18

Fastighetsägaren ser helst en dragning enligt alternativ Näs 3. Näs 1 går enligt fastighetsägaren över en tipp med 300 000 ton krossmassor från bygget av kraftverket. En ledning skulle blockera uttag av dessa massor och det skulle ge en värdoförlust på 500 000 kr. Näs 1 berör mark som är enda möjligheten att anlägga en ny bro om/när vägen för Nämforsnipan stängs på grund av höga rasrisker. Näs 1 är horribelt. Näs 2A och B är i princip endast skogsintrång och det är svårt att se exakt vad de ska gå. Efter att en detaljkarta skickats så framför ägaren att det är av mindre betydelse om Näs 2 går i skiftesgräns eller inte. Det är önskvärt att vara med i fält då gatan projekteras för att få komma med synpunkter då.

E.ON Energidistributions bemötande:

En detaljkarta skickades och E.ON avser att bjuda in markägaren till träff vid detaljprojektering om dennes fastighet berörs. Vad gäller krossmaterialet så finns inget tillstånd att ta krossmassor och dessa är utfyllda efter kraftverksbygget på 1940-talet. E.ON bedömer inte att detta är en naturresurs som kan ersättas då det är högst osäkert om tillstånd medges för uttag av massor invid älven.

4.19

Fastighetsägaren tar kontakt och önskar en detaljkarta på fastigheten som visar alternativ Näs 1. Efter detta återkommer fastighetsägaren med yttrande där man motsätter sig

dragningen över fastigheten. Med en ledning skapas ytterligare impediment över fastigheten. Det finns naturlig impediment och gammal tallskog på fastigheten. En tall ska vara minst 300 år. Fastigheten skulle delas i tre mindre delar som inte går att bruka och sköta med moderna metoder. Det är en uppenbar risk att avverkning och skogsvård inte kan genomföras. Ägaren ser en risk att fastigheten slås ut och blir en kraftledningspark. Värdeinsänkning som blir påtaglig kommer inte att kompenseras från E.ON. Det blir ekonomiskt omöjligt att sköta skogen med så mycket ledningar.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON delar inte synpunkten att fastigheten blir omöjlig att sköta. Förvisso delas fastigheten i tre delar men det återstår betydande arealer skogsmark även med en kraftledning. Det är alternativ Näs 1 som berör fastigheten.

4.20

Fastighetsägaren önskar detaljkartor över tänkta alternativ och frågar om syftet med ledningen.

Fastighetsägaren återkommer med yttrande där man motsätter sig alternativ V1 som enligt fastighetsägaren medför att man måste avstå 4 ha produktiv skogsmark. Alternativet går genom bestånd som är mellan 10-60 år, den mest produktiva åldern. Alternativ V1 kommer gå genom R2-G1-bestånd vilket innebär att de är nyligen åtgärdade och i ålder mellan 12-55 år. Sträckan över fastigheten blir ca 1 km produktiv skogsmark.

Som grundprincip anser fastighetsägaren att all ledningsdragning måste ske så att det innebär minsta möjliga påverkan och skada på befintlig markanvändning.

Lämpligt korsningsställe över Ångermanälven har man inga synpunkter på men principen om minsta möjliga påverkan på befintlig markanvändning ska gälla.

Man menar att E.ON bör utreda andra sydliga alternativ i detalj där alternativ med kortast sträcka över produktiv skogsmark bör vara att föredra.

I efterföljande e-post framför förvaltare till fastighetsägaren sin syn på renbete på fastigheterna vilket skiljer sig från berörd samebys uppfattning.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON har förståelse att man som markägare inte vill ha intrång eller begränsningar i sin skogsproduktion. Det är tydligt att här finns en tydlig intressekonflikt. Den produktionsskog som beskrivs i yttrandet har ålder mellan 10-60 år. Det är en ålder på skog som ofta har lägst naturvärden. I nuläget värderas det allmänna intresset kopplat till naturmiljö och arter högt av myndigheter och E.ON måste ta hänsyn till sådana värden och försöka hitta framkomlig väg med så låg påverkan som möjligt. E.ON delar inte åsikten att det är principen med minsta möjliga påverkan på markanvändning som ska styra. Det skulle t ex kunna innebära att kraftledningar skulle byggas i områden med de allra högsta naturvärdena som ändå är undantagna från skogsbruk. Påverkan på markanvändning är ett intresse av flera som måste vägas mot varandra.

Vad gäller markvärdesminskning, ersättning för virke, storm- och torkskador så är det något som inte ingår i koncessionsprövningen utan tillträde till mark sker genom en separat process. En koncession medger inte rätt att bygga ledningen utan för det krävs antingen servitut eller ledningsrättsbeslut vilket kommer att genomföras i ett senare skede och regleras med separat lagstiftning.

Informationen om fastighetsägarnas syn på renbetes noteras och kommer att inarbetas i MKB.

4.21

Fastighetsägaren önskar detaljkartor över tänkta alternativ.

E.ON Energidistributions bemötande:

Detaljkartor skickades e-postledes där fastigheter framgår i relation till alternativa sträckningar 2022-09-26.

4.22

Fastighetsägaren önskar detaljkartor över tänkta alternativ. I efterkommande yttrande framförs att ledningen bör vara nergrävd genom byn (Edsele) och att den ska gå upp till luftledning på andra sidan Näsåkersvägen. Om det inte är genomförbart ska anser man att alternativ V1 är acceptabelt men att alternativ V2 avgränsar för stor del av skiftet. Man undrar även över tidplan för projektet.

E.ON Energidistributions bemötande:

Detaljkartor skickades e-postledes där fastigheter framgår i relation till alternativa sträckningar 2022-09-19. E.ON noterar önskemål om alternativ. Markkabel avses att användas endast sista delen in till stationen. Information om preliminär tidplan skickades.

4.23

Fastighetsägarna framför att man inte vill se någon ny ledningsdragning via kraftverket söderut längs älven mot nya transformatorstationen i Näsåker. Man säger sig även ha diskuterat med två markgrannar som haft korrelerande åsikter. Bakgrunden till ställningstagandet är att man i samband med anläggandet av stationen Näsåker och nya ledningen blev lovad att stolparna från den befintliga ledningen från kraftverket och söderut skulle rivas och att skogsbruk skulle möjliggöras på en betydande del av marken söder om vägen och transformatorstationen. I uppföljande e-post återkommer markägaren till att skogsbruk omöjliggörs på fastighetens södra del och att man blivit lovad att inga fler luftledningar skulle uppföras i samband med avtal för stationen Näsåker tecknades.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON tolkar yttrandet så att fastighetsägaren motsätter sig alternativ Näs 1 som går norrut från station Näsåker. I uppföljande e-post bekräftar fastighetsägarna att man föredrar

dragning söderut enligt Näs 3. E.ON har tecknat servitut med markägarna för stationen Näsåker och den nyligen uppförda 40 kV ledningen Forsmo-Näsåker. Från stationen och norrut har en lokalnätsledning raserats. Alternativ Näs 1 skulle nyttja den befintliga ledningsgatan från denna ledning. Över fastigheten [REDACTED] har tidigare raserats ca 200 meter 0,4 kV luftledning och ca 190 meter 10 kV ledning. Näs 1 skulle kunna ta i anspråk upp till ca 200 m i längd av fastigheten, i huvudsak i läge där tidigare 10 kV ledningen stått. E.ON bedömer inte att detta omöjliggör skogsbruk av marken söder om vägen och transformatorstationen.

4.24 [REDACTED]

Fastighetsägaren är inte intresserad av mer intrång på fastigheten. Ställningstagande beror på att E.ON är jättebesvärliga att ha att göra med, med hänvisning till trög handläggning och hinder vid ansökan om att leverera el från solcellsanläggning.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON beklagar upplevelsen av ärende kopplat till solceller men konstaterar att det inte har någon koppling till aktuellt projekt. E.ON:s regionchef har sökt kontakt separat för att höra vilka problem som fastighetsägaren upplevt i solcellsärendet.

4.25 [REDACTED]

Fastighetsägaren vill absolut inte ha ny luftledning då det nyligen rivits en befintlig ledning som förhindrat skogsbruk.

I ett uppföljande e-brev förtydligar markägaren att denne inte kunnat avverka. Norr om ledningen är det en slutning med långa träd (20-25 meter). Dessa måste fällas nedåt. Beståndet är ca 500 m³. I yttrandet bifogas bilder.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON noterar yttrandet. Det har nyligen rivits ledningar i det lokala elnätet söder om Näsåker. E.ON kan se en fördel att nyttja ledningsgator där dessa stått.

Den ledning som åsyftas är alltså den lokalnätsledning som nyligen raserats. Alternativ Näs 1 och Näs 2 skulle delvis gå i samma sträcka som denna. E.ON har förståelse för att den branta terrängen i området försvårar skogsbruk.

4.26 [REDACTED]

Fastighetsägaren ringer 2022-10-07 telefonledes och tror sig konstatera att ledningen inte berör dennes fastighet. På fastigheten har tidigare funnits hus men det var en brand för några år sedan. Vägen fram till fastigheten är inte samfällig utan sköts av kommunen enligt fastighetsägaren.

E.ON Energidistributions bemötande:

Vi konstaterar vid samtalet att alternativet Näs 3 går ca 80 meter söder om fastigheten och inte påverkas. Fastighetsägaren säger sig vara nöjd med informationen.

4.27

De alternativ som redovisas i samrådsunderlaget visar att fastighetsägaren kommer att få ett stort intrång på fastigheten oavsett alternativ. Fastigheten är starkt påverkad av den planerade ledningen från Salsjö vindkraftpark och kommer att påverkas av Svenska Kraftnäts planerade ledning Betåsen-Hjälta. Fastighetsägaren motsätter sig en konventionell luftledning med skogsgata på 30 meter och förutsätter att bli kontaktad för en fördjupad diskussion om alternativa lösningar som kan minimera skadan på sin produktiva skogsmarksareal.

Markägaren ringer 2022-10-13 upp och framför att han kommer att argumentera för markkabel eller isolerad luftledning. Frågar varför 40 kV inte kan byggas som isolerad luftledning vilket då skulle medföra smalare skogsgata. Anser att Salsjövägen in till vindkraftparken är lämplig att följa med ledning istället för på höjd med bra ung produktionsskog. Menar att vindkraftsbolaget huggit upp skog längs vägen. Är arg över att naturvärden och våtmarker alltid värderas högre än markägarsperspektivet.

E.ON Energidistributions bemötande:

E.ON konstaterar att fastigheten kommer att beröras av både av alternativ Ö1 och Ö2. Ö2 i något större utsträckning. Fastigheten är långsmal och stor vilket gör det svårt att helt undvika. I ett efterföljande e-brev har förslag om justering av en vinkelpunkt på alternativ Ö2 föreslagits vid Abborrtjärnen.

Vid telefonsamtal framför E.ON att lokala elnätet kablas i stor utsträckning men regionnät endast i undantagsfall. Likaså byggs isolerad luftledning endast i lokala elnätet. Längs Salsjövägens västra sida har det vid inventering bedömts finnas naturvärde klass 2. På östra sidan vägen sluttar terrängen brant upp mot Abborrtjärnen. E.ON bedömer inte att det går att följa invid Salsjövägen såsom markägaren föreslår.

2022-08-24

**E.ON Energidistribution AB – planerad ny 40 kV kraftledning
Näsåker-Edsele, Sändlista för samråd med myndigheter och
organisationer, avgränsningssamråd**

Instans	Kontakt	Kommentar
Försvarmakten		Ingen erinran i stråkdialog
FRA		
Luftfartsverket		Ingen erinran stråkdialog
Skogsstyrelsen		
Trafikverket		
Länsstyrelsen Västernorrland		Yttrande i stråkdialog
Sollefteå kommun		Yttrande i stråkdialog
Svenska Kraftnät		Yttrande i stråkdialog, anvisningar
Elsäkerhetsverket		
Havs- och vattenmyndigheten		
SGU		
Jägarnas riksförbund		
LRF Västernorrland		
PTS		
MSB		
Teracom		
Riksantikvarieämbetet		
Friluftsförbundet		
Kramfors-Sollefteå flygplats, Höga kusten airport		
Svenska samernas riksförbund		
Birdlife Sverige		
Naturskyddsföreningen		
Naturskyddsföreningen Sollefteå, [redacted]		
Naturskyddsföreningen Kramfors-Sollefteå, Höga kusten Ådalen		
ÅOF (Ångermanlands ornitologiska förening)		

2022-08-24 15:20 - 0202212-08

Vindkraftsanläggning Salsjön,
Krange Vind, Arise
Jägarförbundet Sollefteå-
Långsele Jaktvårdskrets
Näsåker
Fiskevårdsområdesförening
(fvof)
Nordanede
Fiskevårdsområdesförening
(fvof)

Sollefteå fiskevårdsområde
Stiftelsen Nämforsen,
Hällristningsmuseum
Edsele intresseförening
Edsele skoterklubb
Sametinget
Vilhelmina Södra Sameby

Ohredahke Sameby

Voernese Sameby

Byalaget Näsåkers samverkan

Yttrande i stråkdialog

Ingen erinran i stråkdialog

2022-10-29 15:22 - 0202212-08 20